

MAGYAR NEMZETI BANK

Féléves értékelés a Költségvetési Tanács számára -

Az államháztartási folyamatok 2012. évi értékelése és 2013. évi várható alakulása

Tartalom

Összefoglaló.....	3
Bevezető.....	4
1. A 2012. év államháztartási folyamatainak elemzése.....	4
1.1. A kormányzati szektor 2012. évi ESA-szemléletű egyenlege	5
1.2. A központi alrendszer 2012. évi pénzforgalmi egyenlege.....	6
1.2.1. A központi költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásainak alakulása	8
1.3. A helyi önkormányzatok 2012. évi pénzforgalmi egyenlege.....	9
1.4. A statisztikai korrekciók (ESA-híd)	9
1.5. Az államadósság mértéke és a fiskális szabályok.....	9
2. A 2013. év államháztartási folyamatainak elemzése.....	11
2.1. Az államháztartás 2013. évi várható egyenlege	11
2.1.1. A központi alrendszer 2013. évi pénzforgalmi egyenlege	11
2.1.2. A helyi önkormányzatok 2013. évi pénzforgalmi egyenlege.....	15
2.1.3. A statisztikai korrekciók (ESA-híd)	15
2.2. A központi alrendszer 2013. évi folyamatainak részletes elemzése	16
2.2.1. Elsődleges bevételek	16
2.2.2. Elsődleges kiadások.....	19
2.2.3. Kamategyenleg	22
2.3. A 2013. évi egyenleg alakulására ható főbb kockázatok	23
2.4. A jogszabályi megfelelés értékelése.....	24
3. Függelék: Háttértáblázatok.....	26

Az elemzést a Magyar Nemzeti Bank Költségvetési Elemzések Igazgatósága készítette.

ÖSSZEFOGLALÓ

Elemzésünk célja, hogy a 2012. év államháztartási folyamatai, a 2013. első félévére rendelkezésre álló költségvetési adatok, a makrogazdasági folyamatokra vonatkozó várakozásaink, valamint a folyó évi költségvetést érintő friss intézkedések alapján bemutassuk a 2013-as költségvetés várható alakulását. Mindezek alapján értékeljük az adósságszabály 2012. évi tényleges és 2013. évi várható teljesülését. Költségvetési prognózisunk az MNB 2013. június 27-én megjelent „Jelentés az infláció alakulásáról” című kiadványában bemutatott makrogazdasági előrejelzés feltételezéseire támaszkodik. Az elemzés a 2013. június 30-ig terjedő időszak releváns információit dolgozza fel, így figyelembe veszi a június 27-én elfogadott (T/11563. számon beterjesztett) adóintézkedéseket is, miközben a makrogazdasági előrejelzésünket érintő egyéb külső feltevéseink nem változtak. Ennek megfelelően az esetleges későbbi intézkedések (például a pedagógus béremelés hatása) nem szerepelnek prognózisunkban, azokat az előrejelzésünket övező kockázatokként értékeljük az elemzésben.

2012-ben a GDP reálértéke csökkent, így az adósságráta csökkentése az Alaptörvény értelmében nem volt kötelező. Ennek ellenére a GDP-arányos adósság mérséklődött, mely jelentősebb részben a forint árfolyam-erősödésének volt köszönhető. 2013-ban előrejelzésünk szerint a GDP-arányos bruttó államadósság a 2012. évi 79,2 százalékról - a szabad tartalékok törlését és változatlan devizaárfolyamot feltételezve - 78,5 százalékra mérséklődhet, tehát teljesül az Alaptörvény adósságszabálya.

2012-ben az államháztartás hiánya a GDP 0,7-0,8 százalékával kedvezőbb lett az előirányzatnál és az MNB előrejelzésénél is. Elemzésünk szerint ennek hátterében olyan tényezők állnak, amelyek a 2013. évi folyamatokat csak csekély mértékben érintik, és legfeljebb az önkormányzatok jobb egyenlegében jelentkeznek hatásuk.

2013-ban az elsődleges bevételekre vonatkozó prognózisunk az elmaradó bevételek és a júniusi intézkedések egyenlegeként mintegy 400 milliárd forintos elmaradással számol az előirányzathoz viszonyítva. Az elmaradást részben a meghatározó adóalapok (vásárolt fogyasztás, bértömeg) visszafogott dinamikája, részben egyes bevételi előirányzatok felültervezése, valamint a bevételnövelő intézkedéseknek - például a pénzügyi tranzakciós illeték bevezetésének - a költségvetésben feltételezettnél mérsékeltebb hatása okozzák. Másfelől a különbséget a GDP nagyjából 0,4 százalékával mérséklik a júniusban elfogadott adóintézkedések.

Az elsődleges kiadásoknál közel 80 milliárd forint megtakarítást valószínűsítünk, ami az előirányzatok zárolására vonatkozó intézkedésnek köszönhető. A költségvetési folyamatokra visszavezethető várható többletkiadások és megtakarítások összességében csak elhanyagolható mértékben térítik el a kiadások szintjét a tervezettől. Az önkormányzatok egyenlege idén is kedvezőbb lehet.

Az elsődleges egyenleget érintő statisztikai korrekciók - például a koncessziós bevétel levonása - negatív hatást gyakorolnak a GDP-arányos hiányra csakúgy, mint a tervezettől elmaradó nominális GDP. A fenti tényezők egyenlegéből az adódik, hogy a 400 milliárd forintos szabad tartalék törlését feltételezve 2,6 százalékos GDP-arányos hiány prognosztizálható 2013-ra, így a tartalékból 40 milliárd forint használható fel a 2,7 százalékos kormányzati hiánycél teljesítése esetén.

BEVEZETŐ

Jelen elemzésünk két jól elhatárolható részből tevődik össze. Az első rész célja, hogy a 2012. év egészére rendelkezésünkre álló államháztartási adatok alapján felmérjük, hogy azok milyen hatást gyakorolhatnak a 2013. évi fiskális folyamatokra. A második rész célja, hogy a 2013 első hat hónapjára rendelkezésünkre álló költségvetési adatok, a makrogazdasági folyamatokról alkotott képünk és az idei évi költségvetést módosító friss intézkedések alapján képet adjunk a 2013. évi hiány és az év végi adósságráta várható mértékéről, valamint az azokat övező kockázatokról.

A folyó évi költségvetési folyamatok, a várható hiány és adósságváltozás elemzése két szempontból is fontos:

- Egyrészt a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében a Költségvetési Tanács „félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról”. A Tanács ennek keretében félévente vizsgálja az Alaptörvényben lefektetett adósságszabály teljesülését. Így az 50 százalékos adósságráta eléréséig elemzi, hogy az adott év végére várható - előző év végi devizaárfolyamon számított - adósságráta a törvényi előírásoknak megfelelően csökken-e.
- Másrészt a stabilitási törvény lehetőséget ad további vizsgálatokra is azáltal hogy a Költségvetési Tanács „véleményt nyilváníthat a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, a közpénzek egyéb módon történő felhasználásával kapcsolatos bármely kérdésről”. Ennek keretében a következő évi költségvetés mozgásterének meghatározásához megvizsgáljuk azt, hogy a költségvetés idei alakulása hogyan érinti a következő évi folyamatokat, vagyis mi a következő évi költségvetés reális tervezési bázisa.

A tavalyi költségvetés végrehajtásának elemzése is a második vizsgálati körbe tartozik, ugyanakkor a folyó év folyamatainak féléves értékelésétől több okból is eltér:

- Egyrészt utólagosan vizsgálja az Alaptörvényben lefektetett adósságszabály tavalyi teljesülését.
- Másrészt nem a következő év költségvetésének előkészítéséhez, értékeléséhez kíván segítséget nyújtani, hanem közvetett módon a folyó év államháztartási folyamatainak megértéséhez járulhat hozzá.
- Végül a félévkor rendelkezésre álló részleges adatokkal szemben nemcsak a központi alrendszer pénzforgalmi számainra, hanem a teljes kormányzati szektor eredményszemléletű adataira is támaszkodhat, amelyek pontosabb képet adnak, de csak számottevő időbeli késedelemmel.¹

1. A 2012. ÉV ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATAINAK ELEMZÉSE

A teljes körű 2012. évi adatokra támaszkodva lehetőség nyílik arra, hogy különbséget tegyünk a tavalyi költségvetési folyamatokon belül a tartós és az átmeneti hatások között, amely tényezők a 2013. évi várható teljesülésre jelentős hatást gyakorolnak. Az átmeneti hatások azonosítása azért lényeges, mert vannak közöttük egyszeri tényezők, amelyek 2013-ban már nem jelentkeznek, de lehetnek olyan átmeneti folyamatok is, amelyek hatása visszafordul, vagyis ellenkező előjellel érint egy másik évet, így például 2013-at. Értékelésünk végén bemutatjuk, hogy az államadósság alakulása megfelelt-e a jogszabályokban előírt fiskális szabályoknak.

¹ Megjegyezzük, hogy az előzetes pénzforgalmi tényadatok még kismértékben változhatnak a zárszámadási törvény elfogadásakor, az előzetes statisztikai korrekciók pedig egy őszi felülvizsgálat után jövő tavasszal válnak végleges tényadattá, így ebben a körben több-kevesebb változás még adódhat.

1.1. A kormányzati szektor 2012. évi ESA-szemléletű egyenlege

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) legutóbbi EDP-jelentése a kormányzati szektor 2012. évi egyenlegére és adósságára vonatkozó előzetes adatokkal áprilisban jelent meg. Az adatközlés alapján 2012-ben a kormányzati szektor ESA-módszertan szerinti hiánya a GDP 2 százalékát (1. táblázat), EDP-módszer szerint pedig a GDP 1,9 százalékát tette ki. A 2012. évi eredmény szemléletű deficit az elmúlt években megfigyelt hiányszámoknál számottevően kedvezőbb értéket jelent. A deficit a költségvetési törvényben eredetileg tervezett 2,5 százalékos és az októberben 2,7 százalékra módosított kormányzati hiánycélnál is alacsonyabb lett. A decemberi inflációs jelentésben² a GDP 2,7 százalékára becsültük a 2012. évi ESA-hiány mértékét, így az előzetes adatok alapján hiányvárakozásunknál 0,8 százalékkal kedvezőbb egyenleg alakulhatott ki. Az előzetes tények ismeretében számolt egyenleg az év végén érvényes törvényi előirányzatban foglalhoz képest is hasonló mértékben (0,8 százalék) lett kedvezőbb.

1. táblázat: A kormányzati szektor 2012. évi ESA-egyenlegére vonatkozó előrejelzések (a GDP százalékában)

	július		december		Tény (előzetes adat) ⁵	Tény - Törvényi előirányzat (december)	Tény - MNB decemberi előrejelzés
	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ²	Törvényi előirányzat ³	MNB előrejelzés ⁴			
1. Központi alrendszer egyenlege ¹	-2,0	-2,6	-2,3	-2,2	-2,1	0,2	0,0
2. Önkormányzatok egyenlege	-0,5	-0,1	-0,2	0,2	0,5	0,6	0,2
3. Államháztartás pénzforgalmi (GFS) egyenlege (1+2)	-2,5	-2,6	-2,5	-1,9	-1,7	0,9	0,2
4. ESA-GFS különbség	0,0	-0,2	-0,2	-0,8	-0,3	-0,1	0,5
5. Kormányzati szektor ESA-egyenlege (3+4)	-2,5	-2,8	-2,7	-2,7	-2,0	0,8	0,8

Megjegyzés: 1. Az MNB 2012. évi előrejelzései a központi alrendszer GDP-arányos egyenlegére a központi szabad tartalékok törlése melletti értéket mutatják. 2. A júliusi előrejelzés a Költségvetési Tanács számára készült 2012. évi féléves értékelés adatait tartalmazza. 3. Az aktuális törvényi előirányzatokkal konzisztens adatok, amelyek tartalmazzák az önkormányzatoktól történő adósságátvállalást is. 4. A decemberi előrejelzés a 2012. decemberi inflációs jelentés adataival egyezik meg, amely tartalmazza az önkormányzatoktól történő adósságátvállalást is. 5. Az előzetes tényadatok a KSH 2013. áprilisi EDP-jelentéséből származnak.

Az előzetes tény és a prognózisunk közötti eltérés legnagyobb, nagyjából a GDP 0,5 százalékát kitevő része az önkormányzati alrendszernek keletkezett (2. táblázat).³ Az önkormányzati eltérés felerészben a pénzforgalmi teljesülésnél, felerészben az előzetes statisztikai (például eredmény szemléletű) korrekcióknál következett be. Ennek hátterét később részletesebben bemutatjuk.

2. táblázat: A kormányzati szektor 2012. évi ESA-egyenlege¹ (milliárd forint)

	MNB előrejelzés, december ²	Előzetes tény ³	Eltérés	Eltérés a GDP arányában
I. GFS/pénzforgalmi egyenleg (I.1+I.2.)	-544	-480	64	0,2
I.1. Központi alrendszer	-517	-531	-15	-0,1
I.2. Helyi önkormányzatok	-27	51	79	0,3
II. ESA-GFS korrekciók (II.1.+II.2.)	-232	-78	154	0,5
II.1. Központi alrendszer	-239	-158	81	0,3
II.2. Helyi önkormányzatok	7	80	73	0,3
III. ESA-egyenleg (I.+II.)	-776	-558	218	0,8
III.1 Központi alrendszer (I.1+II.1.)	-756	-690	66	0,2
III.2 Helyi önkormányzatok (I.2.+II.2.)	-20	132	151	0,5

Megjegyzés: 1. Korrigálva az önkormányzati adósságátvállalás egyenleg hatásával.
2. A decemberi előrejelzés a 2012. decemberi inflációs jelentés adatait

² Jelentés az infláció alakulásáról, 2012. december. URL: http://www.mnb.hu/Kiadvanyok/mnbhu_inflacio_hu/mnbhu-inflaciosjelentes-20121220

³ Kiszűrve az adósságátvállalás elszámolásának alrendszerek közötti hatását.

tartalmazza. 3. Az előzetes tényadat a KSH 2013. áprilisi EDP-jelentéséből származik.

1.2. A központi alrendszer 2012. évi pénzforgalmi egyenlege

A központi alrendszer pénzforgalmi hiánya 15 milliárd forinttal alacsonyabb lett a 2012 decemberében készült előrejelzésünknél (3. táblázat). A kamategyenleg a vártnak megfelelően alakult, az elsődleges bevételek a prognózisnál kedvezőbbek, míg az elsődleges kiadások kedvezőtlenebbek lettek.

3. táblázat: A központi alrendszer 2012. évi pénzforgalmi egyenlege (milliárd forint)

	július		december		Tény	Tény -	Tény -
	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ¹	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ²		előirányzat (december)	MNB decemberi előrejelzés
1. Központi költségvetés egyenlege	-594	-871	-690	-853	-620	69	233
2. Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	53	53	53	125	130	77	5
3. Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-35	-198	-35	-152	-118	-82	34
4. Központi alrendszer egyenlege összesen (1+2+3)	-576	-1 015	-672	-881	-607	64	273
ebből:							
a. Kamategyenleg	-1 006	-1 107	-1 006	-1 064	-1 062	-57	1
b. Elsődleges egyenleg szabad tartalékok és adósságvállalás nélkül	697	359	697	547	531	-167	-16
c. Önkormányzati adósságvállalás egyenleghatása	n.a.	n.a.	-96	-96	-76	20	20
d. Központi szabad tartalékok egyenleghatása	-268	-268	-268	-268	0	268	268
5. Központi alrendszer egyenlege adósságvállalás nélkül és szabad tartalékok törlésével (4-c-d)	-308	-747	-308	-517	-531	-223	-15

Megjegyzés: 1. A júliusi előrejelzés a Költségvetési Tanács számára készült 2012. évi féléves értékelés adatait tartalmazza. 2. A decemberi előrejelzés a 2012. decemberi inflációs jelentés adatait tartalmazza.

Az eredeti törvényi előirányzattal összevetve negatív hatású folyamatok érvényesültek a központi alrendszer bevételi oldalán. Az adó- és járulékbévételek elmaradását már a féléves és a háromnegyedéves költségvetési elemzéseinkben és a decemberi inflációs jelentésben is jeleztük, és 300 milliárd forintot meghaladó mértékűnek prognosztizáltuk. A tényszám decemberi előrejelzésünknél 8 milliárd forinttal lett kedvezőbb, a nem adójellegű bevételekből pedig 28 milliárd forinttal több bevétel származott (4. táblázat).

4. táblázat: A központi alrendszer 2012. évi bevételeinek alakulása (milliárd forint)

	július		december		Tény	Tény -	Tény -
	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ¹	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ²		előirányzat (december)	MNB decemberi előrejelzés
KÖZPONTI ALRENDSZER ADÓ- ÉS JÁRULÉKBEV.	10 648	10 287	10 646	10 337	10 346	-300	8
Gazdálkodó szervezetek befizetései	1 402	1 149	1 403	1 150	1 157	-245	7
Társasági adó	356	329	356	330	342	-14	12
Pénzügyi szervezetek különadója	187	51	187	85	85	-102	0
Egyes ágazatokat terhelő különadó	155	170	155	165	166	11	1
Egyszerűsített vállalkozási adó	225	150	225	150	147	-78	-3
Bányajáradék	94	123	94	104	104	10	-1
Játékadó	78	59	78	53	52	-26	0
Cégautó adó	46	33	46	33	32	-14	0
Egyéb adók és befizetések	260	236	261	231	229	-32	-2
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	3 748	3 774	3 745	3 727	3 703	-42	-25
Általános forgalmi adó	2 820	2 831	2 817	2 772	2 747	-70	-25
Jövedéki adó	914	915	914	929	929	16	0
Regisztrációs adó	14	14	14	14	14	0	0
Távközlési adó	0	13	0	12	12	12	0
Lakosság befizetései	1 677	1 602	1 677	1 608	1 610	-68	1
Személyi jövedelemadó	1 574	1 505	1 574	1 507	1 498	-76	-8
Illetékbefizetések, egyéb adók	103	97	103	102	111	8	10
Elkülönített alapok adó és járulékbefizetései	301	294	301	332	343	42	11
TB alapok adó és járulékbefizetései	3 520	3 468	3 520	3 520	3 533	14	13
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	3 294	3 257	3 294	3 285	3 295	1	10
Egyéb járulékok és adók	226	211	226	235	238	13	3
EGYÉB BEVÉTELEK	227	263	227	222	249	22	28
Központi ktv. egyéb bevételei	119	155	119	119	126	7	7
Társadalombiztosítási alapok egyéb bevételei	44	44	44	44	52	8	8
Elkülönített alapok egyéb bevételei	65	64	65	59	71	7	13
KAMATBEVÉTELEK	59	88	59	136	146	86	9
BEVÉTELI TÉTELEK ÖSSZESEN	10 934	10 638	10 933	10 695	10 740	-192	45

Megjegyzés: 1. A júliusi előrejelzés a Költségvetési Tanács számára készült 2012. évi féléves értékelés adatait tartalmazza. 2. A decemberi előrejelzés a 2012. decemberi inflációs jelentés adatait tartalmazza.

Évközi előrejelzéseink a kiadási oldalon azt feltételezték, hogy a szabad tartalékok 268 milliárd forintos törlése nagyrészt ellensúlyozza a bevételi kiesést, ahogyan ez a valóságban is bekövetkezett. Az elsődleges kiadások várakozásainkhoz képest 32 milliárd forinttal lettek magasabbak. Alapvetően két tételnél jelentkezett magasabb kiadás, a központi költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásainál (45 milliárd forint) és az önkormányzati támogatásoknál (25 milliárd forint). A következőkben mindkét tényező hatásával foglalkozunk, mivel lényeges kérdés, hogy ez átmeneti túllépés vagy 2013-ra is gyakorolhat hasonló hatást.

5. táblázat: A központi alrendszer 2012. évi kiadásainak alakulása (milliárd forint)

	július		december		Tény	Tény -	Tény -
	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ¹	Törvényi előirányzat	MNB előrejelzés ²		Törvényi előirányzat (december)	MNB decemberi előrejelzés
ELSŐDLEGES KIADÁSI TÉTELEK	10 446	10 459	10 540	10 108	10 140	-400	32
Egyedi, normatív és közmédiának nyújtott tám.	302	299	302	325	321	19	-4
Fogyasztói árkiegészítés	93	95	93	97	97	4	0
Lakásépítési támogatások	120	154	120	124	124	4	0
Családi támogatások, szociális juttatások	549	538	549	542	537	-12	-5
Korhatár alatti ellátások	304	301	304	286	280	-24	-6
Központi ktv.-i szervek és fejezetek nettó kiad.	2 403	2 419	2 451	2 384	2 429	-22	45
Helyi önkormányzatok támogatása	1 092	1 077	1 042	1 042	1 067	25	25
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	264	282	264	238	235	-29	-3
MNB elszámolásokkal kapcsolatos kiadások	0	0	0	0	0	0	0
Központi tartalékok	458	268	458	0	0	-458	0
Központi költségvetés egyéb kiadásai	218	259	314	332	296	-18	-36
Elkülönített alapok kiadásai	385	399	385	360	378	-7	18
NFA - Passzív kiadások	59	66	59	63	65	6	2
Egyéb kiadások	327	332	327	297	313	-13	16
Társadalombiztosítási alapok kiadásai	4 257	4 367	4 257	4 379	4 376	119	-3
NYA - Nyugellátások	2 555	2 628	2 555	2 633	2 643	88	10
EA - Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	342	346	342	356	358	16	2
EA - Pénzbeli ellátások	213	201	213	195	195	-18	0
EA - Gyógyító megelező ellátások	825	855	825	855	842	17	-13
EA - Gyógyszerkassza nettó kiadásai	226	241	226	241	240	14	-1
Egyéb kiadások	95	97	95	99	98	2	-1
KAMATKIADÁSOK	1 065	1 195	1 065	1 200	1 208	143	8
KIADÁSI TÉTELEK ÖSSZESEN	11 511	11 653	11 605	11 308	11 348	-257	40

Megjegyzés: 1. A júliusi előrejelzés a Költségvetési Tanács számára készült 2012. évi féléves értékelés adatait tartalmazza. 2. A decemberi előrejelzés a 2012. decemberi inflációs jelentés adatait tartalmazza.

1.2.1. A központi költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásainak alakulása

A központi költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásai 2012-ben összességében elmaradtak a törvényi előirányzattól. Ugyanakkor a tervezett költségvetési szigor (zárolás) nem érvényesült az év végén teljes körűen. Mivel a kormányzat az év végén érzékelte, hogy a hiánycél elérése biztosított, ezért engedélyezte a pénzforgalmi kiadások tervezett meghaladó teljesülését. A decemberi inflációs jelentésben ugyanakkor számoltunk a zárolással, így előrejelzésünknel 45 milliárd forinttal magasabb lett a nettó kiadások pénzforgalmi teljesülése. Ezzel szemben a szállítói tartozásállomány csak mintegy 25 milliárd forinttal nőtt az előző év végéhez képest (decemberi prognózisunk 60 milliárd forintnyi tartozásállomány-növekményt feltételezett). Amennyiben tehát a pénzforgalmi teljesülést és ezen eredményszemléletű korrekciókat konszolidálva nézzük, akkor a központi költségvetéshez tartozó szervek és fejezetek ESA-elszámolás szerinti nettó kiadása 10 milliárd forinttal lett magasabb prognózisunknál.

A 2012. kiadási folyamatok alakulásából az a következtetés adódik, hogy a 2013. évi törvényi előirányzat teljesíthető lehet, mert az intézményi és fejezeti kiadások a 2013. évi törvényi előirányzatai az előző évi előirányzatokhoz képest nagyobb mozgásteret biztosítanak (az ismert intézkedésekhez képest még mindig kvázi lazítást jelentenek). Ennek megfelelően azzal számolunk, hogy a 2013. első félévében bejelentett zárolás hatását átvezetve az előirányzatokon, a tartalékokkal korrigált (a céltartalékok és a kormányzati rendkívüli tartalékok szokásos felhasználását is figyelembe vevő) nettó kiadás az év végén összhangban lesz a kormányzati célkitűzéssel.

1.3. A helyi önkormányzatok 2012. évi pénzforgalmi egyenlege

Az önkormányzatok egyenlegét tavaly 76 milliárd forinttal javította a központi költségvetés által végrehajtott adósságvállalás. Ennek hatását érdemes korrigálni, hiszen ez egyszeri, államháztartáson belül konszolidálható tétel, aminek reálgazdasági hatása sem volt.

Az adósságvállalással korrigált pénzforgalmi egyenleg a decemberi előrejelzésünkénél 79 milliárd forinttal volt kedvezőbb, ami arra utal, hogy az önkormányzati alrendszer a vártnál gyorsabban és erőteljesebben igazította ki egyenlegét. A vártnál jobb egyenleg egyik tényezője az volt, hogy - amint a központi alrendszer többletkiadásainál láttuk - az állami támogatás 25 milliárd forinttal magasabb lett. Ezen felül előrejelzésünkénél csaknem 30-30 milliárd forinttal lett kisebb a működési (bér és dologi) kiadás, valamint az önkormányzatok által nyújtott folyó- és tőkefinanszírozások nagysága. Ezen erősebb alkalmazkodáshoz a likviditási korlátok mellett az is hozzájárulhatott, hogy a 2013. január 1-től bekövetkezett intézmény- és feladatátvétel miatt az alrendszerben az utolsó negyedévben kiadás-visszafogás valósulhatott meg.

Az önkormányzati alrendszer esetében a pénzforgalmi adatok mellett az eredményszemléletű korrekciók is a vártnál kedvezőbb ESA-egyenleg irányába hatottak. A visszafogott pénzforgalmi kiadás mellett a szállítói tartozások is csökkentek. A működési és beruházási kiadásokat érintő eredményszemléletű korrekciók - az előzetes adatok szerint - 52 milliárd forinttal tovább javítják az egyenleget decemberi várakozásunkhoz képest.

Ezen eltérések közül 2013-ban is számoltunk a pénzforgalmi kiadások csökkenésével, azonban az eredményszemléletű korrekciók és a nagyobb állami támogatás hatását átmenetinek tekintettük. 2013-ban a kedvező első negyedéves pénzforgalmi adatok alapján a kiadáscsökkenés feltételezése reális lehet.

Megjegyezzük, hogy a végleges statisztika a KSH szeptember végére várható adatközlését követően fog rendelkezésre állni, addig még egyes adatok módosulhatnak. Az önkormányzati alrendszer előzetes egyenlege akár jelentősebb mértékben is változhat, mivel a 2012-ben megvalósult költségvetési intézményi átalakítások bizonytalanságot okozhatnak a felhasznált költségvetési információkban.

1.4. A statisztikai korrekciók (ESA-híd)

A statisztikai korrekciók előzetes tényadata az előrejelzésünkben feltételezett értéknél a GDP 0,5 százalékaival kedvezőbb lett, fele-fele részben a központi és önkormányzati alrendszereknél (2. táblázat). Az ESA-hídon belül már említettük a fejezeti (35 milliárd forintos) és önkormányzati (52 milliárd forintos) kiadások vártnál nagyobb korrekcióját, amelyek részben az önkormányzati szállítói tartozásállomány csökkenésével, részben az eredményszemléletű bértkorrekciókkal függtek össze. Mivel a kiadások hatását nem tekintettük tartósnak, ezért a 2013-as előrejelzésünket nem érintették.

A központi alrendszerénél további 12 milliárd forintos nem várt egyenlegjavulást jelentett a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentési Alap magasabb egyszeri bevétele. Ezen kívül 34 milliárd forinttal javítja az egyenleget a frekvenciaértékesítésből származó bevétel elszámolása, amit decemberi prognózisunkban 2013-as bevételnek feltételeztünk.

2012-ben egyszeri jelentős statisztikai korrekciót jelentett az áfabevétel korrigálása a visszatérítés ütemezéséből eredő pénzforgalmi bevétellel. A pénzforgalmi és az eredményszemléletű áfa között 146 milliárd forint eltérés figyelhető meg, jelentős részben a visszatérítés egyszeri korrekciója miatt, ennek nagysága közel áll ahhoz, mint amivel előrejelzésünk számolt.

1.5. Az államadósság mértéke és a fiskális szabályok

A pénzügyi számlák előzetes adatai szerint 2012-ben a GDP-arányos bruttó államadósság az előző év végi 81,4 százalékos szintjéről 79,2 százalékra mérséklődött. A bruttó adósságráta alakulása megfelel az Alaptörvényben megfogalmazott adósságszabálynak, de jelentősen meghaladta mind a maastrichti szerződésben szereplő 60 százalékos, mind az Alaptörvényben rögzített 50 százalékos szintet.

Az Alaptörvény a küszöbérték eléréseig az adósságráta - árfolyamváltozás nélkül számított - csökkentését is előírja, de a törvény értelmében a reál GDP visszaesése esetén ez a szabály felfüggesztésre kerül. 2012-ben a GDP reálértéke csökkent, így az adósságráta csökkenése az Alaptörvény értelmében nem volt kötelező. Ennek ellenére a GDP-arányos adósság mérséklődött, bár ennek legnagyobb része a forint árfolyamának erősödéséből eredt. Számításaink szerint az árfolyam erősödése nélkül az adósságráta csak kismértékben csökkenhetett volna.

1. keretes írás: Az államadósság változását okozó tényezők csoportosítása

Az adósságszabály középpontjában a GDP-arányos bruttó államadósság alakulása áll, amit azonban a költségvetési egyenlegen túl további tényezők is befolyásolnak. A forintban mért államadósság változását okozó tényezőket három csoportra lehet osztani: (1) költségvetés pénzforgalmi hiánya, (2) devizaadósság átértékelődése, (3) további finanszírozási tételek.⁴ Mindezekon felül a GDP-arányos államadósságot a nevezőn keresztül a nominális GDP is befolyásolja.

Adottnak véve a bázisévi nominális adósságot a következőképpen lehet felírni a tárgyévi tényezők szerepét az adósság alakulásában:

$$\frac{D_{t-1} + B_t + \Delta FX_t + F_t}{GDP_t}$$

ahol

D = nominális államadósság,

B = költségvetési egyenleg,

ΔFX = a devizaadósság forint árfolyamváltozásából eredő átértékelődése,

F = további finanszírozási tételek,

GDP = a nominális GDP összege.

A deficit (B) korábbiakban bemutatott alakulása mellett a másik három tényező (ΔFX , F, GDP) is hatást gyakorolt az adósság változására. A 2012. évi adósságcsökkenés nagy része abból fakadt, hogy a forint árfolyama év végén 291 forint/euróra erősödött az egy évvel korábbi 311 forint/euro értékéről, és ez önmagában több mint 2 százalékponttal járult hozzá az adósságráta mérséklődéséhez. Az elsődleges többlet és az euroövezetben jellemzően magasabb infláció ugyan az adósságráta csökkenése irányába hatott, de ezt ellensúlyozta a reál GDP visszaesése és a kamatkidadások hatása.

A bruttó államadósság csökkenésével párhuzamosan mérséklődött az állam likvid pénzügyi eszközökkel csökkentett nettó adósságmutatója is.⁵ Több egyedi tényező is hozzájárult az adósság csökkenéséhez az év folyamán:

- Az év során a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap a GDP 0,9 százalékát kitevő mértékben járult hozzá a lejáró adósság törlesztéséhez, és további 0,25 százalék értékben vásárolt vissza állampapírokat.
- A 2012-ben átlépő magánnyugdíj-pénztári tagoktól a Nyugdíjreform Alapba került és megsemmisített állampapír-állomány további 0,1 százalékponttal csökkentette az adósságot.

⁴ A további finanszírozási tételek meglehetősen heterogén csoportot képeznek, ami tartalmaz minden olyan tényezőt, ami nem jelenik meg a másik két kategóriában, azaz befolyásolja az adósságot, de nem része a hiánynak és nem a devizaadósság átértékelődéséből fakad. Ide tartoznak a hiányon kívül nyilvántartott finanszírozandó tételek, amelyek növelhetik az adósságot (például EU-források előfinanszírozása, hiányon kívüli tőkekiadások), valamint az adósságot csökkentő finanszírozó források is (például privatizáció, tőkeértékesítés). Végül ide tartoznak a költségvetés rendelkezésére álló forint- és devizabetétek növelését vagy csökkentését szolgáló tranzakciók, amelyek az adósság alakulását a hiánytól eltérítik (a betétek változásának mértékéig).

⁵ A likvid eszközök tartásának célja elsősorban az államadósság és a hiány folyamatos és biztonságos finanszírozásának biztosítása. Pénzügyi turbulenciák idején a finanszírozási kockázatok csökkentése érdekében az adósságkezelő dönthet a likvid pénzügyi tartalékok szintjének növeléséről. A pénzügyi eszközök növekedése következtében a bruttó adósság emelkedik. A likvid tartalékok leépítése pedig szerepet játszhat az adósságráta csökkentésében. Ezért egyes országokban a fiskális szabályrendszer a *nettó államadósság* rátára épül, amit általában a bruttó államadósság és az állam likvid eszközeinek különbségeként határoznak meg.

- 2012 decemberében a központi költségvetés a GDP 0,3 százalékának megfelelő állományt előtörlesztett az 5000 fő alatti önkormányzatok adósságából.

Az adósságráta emelkedése irányába hatott ugyanakkor, hogy a nominális GDP jelentős mértékű, lefelé történő revíziója következtében mind az induló, mind az év végi adósságráta emelkedett. A 2011-es GDP-arányos adósság a revízió hatására 0,8 százalékponttal emelkedett.

2. A 2013. ÉV ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATAINAK ELEMZÉSE

2.1. Az államháztartás 2013. évi várható egyenlege

Előrejelzésünk szerint 2013-ban teljesülhet az államháztartás GDP-arányos ESA-egyenlegére vonatkozó 2,7 százalékos kormányzati hiánycél. A költségvetés a GDP 1,4 százalékára rúgó szabad költségvetési tartalékot (Országvédelmi Alap) tartalmaz, ami mindaddig nem használható fel, amíg nem látszik biztosítottak a hiánycél elérése. A szabad tartalék teljes törlése esetén a hiány a GDP 2,6 százaléka lehet prognózisunk szerint, így a GDP 0,1 százalékának megfelelő szabad tartalék felhasználható lenne. A ténylegesen várható ESA-hiány ennek megfelelően a GDP 2,7 százaléka.

A GFS-egyenleg lényegesen kedvezőbb lehet az előirányzatnál (ezen belül az önkormányzati, és - a szabad tartalék törlése esetén - a központi alrendszer egyaránt kedvezőbben alakulhat), amit részben ellensúlyoz az általunk prognosztizált eredményszemléletű korrekciók hiánynövelő hatása.

6. táblázat: A kormányzati szektor 2013. évi egyenlegének alakulása (GDP százalékában)

	2012	2013		
	Előzetes tény	Törvényi előirányzat ¹	MNB prognózis ²	Eltérés
1. Központi alrendszer egyenlege	-2,1	-2,9	-2,5	0,4
2. Önkormányzatok egyenlege	0,5	0,0	0,2	0,2
I. Államháztartás pénzforgalmi (GFS) egyenlege (1+2)	-1,7	-2,9	-2,3	0,5
3. ESA-GFS különbszet	-0,3	0,1	-0,3	-0,4
II. Kormányzati szektor ESA-egyenlege (I+3)	-2,0	-2,7	-2,6	0,1
III. Várható ESA-egyenleg³			-2,7	0,0

Megjegyzés: 1. Az elfogadott előirányzathoz képest az adósságvállalás miatt módosítást vezettünk át a központi alrendszer és az önkormányzat között (részben az ESA-hídban). 2. A központi alrendszerrel a szabad tartalékok törlését tételeztük fel. 3. Feltételezve, hogy a rendelkezésre álló szabad tartalékokat a kormányzati hiánycél mértékéig használják fel.

A következőkben a központi alrendszer pénzforgalmi előrejelzésével foglalkozunk részletesen, röviden érintjük azonban az önkormányzatok egyenlegét és a statisztikai korrekciókat (ESA-GFS különbszet) is.

2.1.1. A központi alrendszer 2013. évi pénzforgalmi egyenlege

A költségvetési törvény az államháztartás központi alrendszerének 2013. évi pénzforgalmi hiányát 881 milliárd forintban állapítja meg.⁶ Hasonló szerkezetben – vagyis a kiadási oldalon elszámolva a költségvetésbe „szabad tartalékként” beépített Országvédelmi Alapot is – az MNB aktuális prognózisa ehhez képest mintegy 260 milliárd forinttal (a GDP 0,9 százalékával) magasabb hiányt mutat (7. táblázat).

Az Országvédelmi Alap teljes törlését feltételezve előrejelzésünk ugyanakkor a törvényi előirányzatnál nagyjából 140 milliárd forinttal kedvezőbb egyenleget eredményez. Számításaink szerint a kormányzati

⁶ Az előirányzatokat a kincstári jelentéssel konzisztens módon mutatjuk be, a június 30-i állapotnak megfelelően, ami még nem tartalmazza a PSZÁF előirányzatba vett 1,5 milliárd forintos többletbevezetését.

szektor egészére kitűzött egyenlegcél megvalósításához az előirányzatnál 100 milliárd forinttal alacsonyabb pénzforgalmi hiány teljesítése szükséges a központi alrendszerénél, amennyiben az ESA-egyenleg egyéb komponenseire vonatkozó várakozásunkat adottnak tekintjük.

7. táblázat: A központi alrendszer 2013. évi pénzforgalmi egyenlege (milliárd forint)

	2012	2013		
	Előzetes tény	Törvényi előirányzat	MNB prognózis	Eltérés
1. Központi költségvetés egyenlege	-620	-874	-1 322	-448
2. Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	130	-7	23	30
3. Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-118	0	159	159
I. Központi alrendszer pénzforgalmi egyenlege összesen (1+2+3)	-607	-881	-1 140	-259
<i>ebből:</i>				
<i>a. Kamategyenleg</i>	-1 062	-1 144	-1 081	63
<i>b. Elsődleges egyenleg központi szabad tartalék nélkül</i>	455	663	341	-322
<i>c. Központi szabad tartalék egyenleghatása</i>	0	-400	-400	0
II. Egyenleg a szabad tartalékok felhasználása nélkül (I-c)			-740	141

A költségvetési törvény és az előrejelzésünk között kimutatható negatív eltérés hátterében az elsődleges egyenlegnél jelentkező számottevő – a GDP 1,1 százalékát elérő – hiánynövelő hatás áll, amit 0,2 százalékponttal mérsékelhet a *pénzforgalmi* kamategyenleg. Érdemes megjegyezni azonban, hogy az ESA-egyenleg szintjén a központi kamategyenleg nem csökkenti a hiányt a törvényi előirányzathoz képest: eredményszemléletben az általunk becsült nettó kamatkidadások nem térnek el érdemben az eredeti (1135 milliárd forint) kormányzati várakozástól.

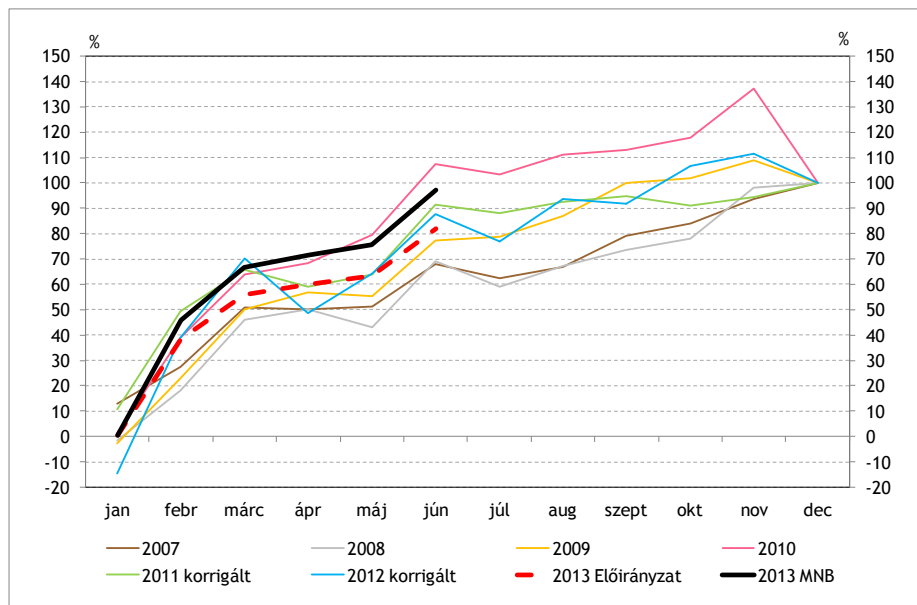
A központi alrendszeren belüli bontásban előrejelzésünk és a költségvetési törvény egyenlege közötti eltérés az alábbiak szerint alakul:

- A *központi költségvetés* előirányzataira adott becslésünk összesen közel 450 milliárd forinttal rontja az egyenleget, az Országvédelmi Alap törlése esetén azonban a hiány túllépésének várható mértéke mindössze 50 milliárd forint lehet. Az egyenlegrontó hatás a központi adóbevételek mintegy 600 milliárd forintos becsült alulteljesüléséből fakad. Az eltérés fele az áfabevételeknél jelentkezik. A központnál jelentősebb bevételkiesés származik a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében bevezetett adóformák (kisvállalati adó, kisadózók tételes adója) vártnál alacsonyabb igénybevételéből is, de ennek következtében a kieső adóbevételeket meghaladó járuléktöbblet képződik államháztartási szinten. Az adóbevételek elmaradását az alacsonyabb pénzforgalmi nettó kamatkidadások, a központi kiadási jogcímeznél jelentkező megtakarítások és kisebb részben az egyéb bevételi tételeknél várható többletek összesen 150 milliárd forinttal ellensúlyozhatják.
- Az *elkülönített állami pénzalapok* egyenlegére vonatkozó várakozásunk 30 milliárd forinttal kedvezőbb a törvényi előirányzatnál. Ez felerészben az előirányzatok zárolásával, felerészben pedig a költségvetési folyamatokkal (a passzív ellátások alacsonyabb igénybevételével, valamint a járulék jellegű bevételek tervszámot meghaladó várható teljesülésével) magyarázható.
- A *társadalombiztosítási alapoknál* a nullszaldósrá tervezett egyenleghez képest mintegy 160 milliárd forintos többletet várunk a központi költségvetési támogatások változatlan szintje mellett. Az előirányzathoz viszonyítva jelentősebb többlet prognosztizálható a járulékokból és az adó jellegű bevételekből, míg a kiadási oldalon az egészségügyi természetbeni ellátásokhoz kapcsolódó kifizetések kisebb mértékű túlteljesülésére számítunk.

A központi alrendszer első hat havi kumulált pénzforgalmi hiánya 722 milliárd forintot ért el, ami meghaladja a törvényi előirányzat 80 százalékát, míg a szabad tartalék felhasználása nélkül számított éves hiányprognózisunk 98 százalékát teszi ki. A június végéig keletkezett hiány éves előrejelzésünkhöz viszonyított aránya a korábbi évek átlagos trendjéhez képest inkább kedvezőtlen képet mutat (1. ábra).

A féléves hiány mintegy 70 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakára számított (az áfavisszatérítés szabályváltozásának egyszeri hatásával) korrigált nominális értéknél, miközben a 2013-as hiányvárakozásunk gyakorlatilag megegyezik a 2012-es korrigált hiánnyal. Árnyalja ugyanakkor a képet az a körülmény, hogy a közelmúltban foganatosított évközi kiigazító intézkedések az év második felében fejtik ki majd hatásukat (lásd a 2. keretes írást), így az éves hiány lefutása a korábbi prognózishoz képest változik, s szükségszerűen eltér a korábbi évek trendjétől. Hasonló jellegű, „farnehéz” egyenleghatás érvényesülhet a 2013-ban belépő egyes új bevételi tételek esetében is (pl. elektronikus útdíj), valamint az adóhatósághoz on-line bekötött pénztárgépek második félévben való bevezetése is az év hátralévő részében generálhat többletbevételeket.

1. ábra: Az állami költségvetés éven belüli kumulált egyenlege (az éves hiány százalékában)

Megjegyzés: A 2011. évi korrigált lefutás nem tartalmazza az egyszeri tételek (Nyugdíjreform és Adósságcsökkenő Alap befizetései, MOL-részvényvásárlás, az európai bírósági döntés miatti egyszeri áfavisszatérítés, MFB tőkejuttatása, az önkormányzatok, valamint a MÁV adósságvállalása) hatását. A tényleges 2012. évi egyenleglefutást úgy korrigáltuk, hogy az áfavisszaütalás 2012-ben bevezetett új szabályától eltekintettük annak érdekében, hogy a többi év lefutásával jobban összevethetővé váljon.

2. keretes írás: Az első félévben elfogadott, 2013. évi költségvetést érintő kormányzati intézkedések

2013 első félévében két nagyobb költségvetési intézkedéscsomagot jelentett be a kormány, amelyek az idei évben összesen a GDP 0,6 százalékával javíthatják az eredményszemléletű egyenleget (8. táblázat). A májusi bejelentések a kiadási oldalt érintik, míg a júniusi intézkedések a bevételek növelésével csökkentik a hiányt.

8. táblázat: Az intézkedések eredményszemléletű költségvetési hatása 2013-ban (milliárd forint)

	Kormányzati becslés	MNB bruttó becslés	MNB nettó becslés
Májusi intézkedések			
1. Költségvetési fejezeteknél elrendelt zárolások	93	89	72
Júniusi intézkedések			
2. Tranzakciós illeték: az illeték mértéke emelkedik, nincs felső korlát a készpénzfelvételre	31	33	31
3. Tranzakciós illeték: 208 százalékos egyszeri befizetés	75	75	71
4. Távközlési adó: az adó mértéke és a felső korlát emelkedik a vállalkozások számára	5	3	3
5. Bányajáradék: az adó mértéke 12 százalékról 16 százalékra emelkedik	8	4	4
6. EHO: 6 százalékos EHO terheli a kamatjövedelmeket	11	7	7
7. Összesen (1+...+6)	223	211	189
8. Összesen a GDP százalékában	0,8	0,7	0,6

Megjegyzés: 1. Pénzforgalmi várakozás a törvényjavaslat országgyűlési bizottsági meghallgatásán elhangzottak alapján (forrás: www.parlament.hu). 2. A bruttó érték az intézkedések által közvetlenül érintett tételek változását számszerűsíti, a nettó egyenleghatás pedig figyelembe veszi az egyes adónemekre gyakorolt következményeket is.

A kormányzat májusban 93 milliárd forintos zárolást rendelt el a költségvetési fejezetek folyó kiadásainál, amelynek döntő része a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásaira vonatkozott. Becslésünk szerint az intézkedés hiánycsökkentő hatása nettó értelemben, tehát a közvetlen adóbevétel-kiesést is figyelembe véve 72 milliárd forint, a GDP 0,2 százaléka lehet.⁷

A júniusi intézkedések a közteherviselési törvények augusztustól hatályos módosításával, valamint új befizetések előírása révén növelik a költségvetés bevételeit, és összesen közel 120 milliárd forinttal, a GDP 0,4 százalékával javíthatják az egyenleget.

- A *tranzakciós illeték* kulcsa 2 ezrelékről 3 ezrelékre emelkedik, a készpénzfelvétel esetében pedig 6 ezrelékre, a készpénz-ügyleteknél megszűnik az illetékfizetés eddig fennálló 6000 forintos felső korlátja. Az adóemelés következtében mérséklődhet az érintett társas vállalkozások társasági adófizetési kötelezettsége, így a nettó bevételi hatás kissé alacsonyabb a bruttónál, összesen 31 milliárd forint lehet 2013-ban.
- A január-április hónapokra megállapított *tranzakciós illeték* összegének 208 százalékát kitevő *pótlólagos befizetésre* kötelezik a pénzforgalmi szolgáltatókat. Ebben a körben 36 milliárd forint adófizetési kötelezettség keletkezett a megjelölt időszakban, így a többletbefizetés 75 milliárd forint lehet. A nettó egyenlegjavító hatás kismértékben elmaradhat ettől a társasági adóbevétel-kiesés következtében.
- A *távközlési adó* a nem magánszemélyek által indított hívások esetében percenként 2 forintról 3 forintra emelkedik, és ebben a körben az adófizetés havi felső korlátja 2500 forintról 5000 forintra nő. Az adóalap mintegy 40 százaléka vállalati, így a teljes éves hatás körülbelül 10

⁷ A bruttó hatásra vonatkozó becslésünk 4 milliárd forinttal kisebb a kormányzati várakozásnál. Az eltérést az okozza, hogy a gyógyító megelőző ellátásokra vonatkozó kiadás-zárolást nem vettük figyelembe, mivel a 2013-ban folytatódó egészségügyi béremelés mellett a zárolás nem tűnik megvalósíthatónak a törvényi előirányzat teljesülése mellett.

milliárd forintot jelent.

- A *bányajáradékot* két módosítás érinti. Egyrészt a meghatározott specifikációjú szénhidrogénmezőkön folytatott kitermelés után megállapított adókulcsot 12-ről 16 százalékra emelik, másrészt az ún. Brent-felárat kiterjesztik a hatósági áras értékesítésre.
- Az *egészségügyi hozzájárulást* (EHO) 6 százalékos mértékben kiterjesztik az augusztus 31-e után szerzett kamatjövedelmekre. Az EHO alól mentességet kapnak a forintban denominált állampapírok és azon kamatjövedelmek, amelyek az szja-törvény szerint kamatadó-mentességet élveznek. A várható bevétel számítása során nem tételeztünk fel viselkedési hatást, de a lakossági állampapír-állomány szabályváltozás miatti növekedése esetén a becsülnél enyhén kisebb bevételi többletet eredményezhet az intézkedés.

Az intézkedések közül nem vettük figyelembe azt az előírást, ami szerint meghatározott beruházási előirányzatok esetében július 1-jét követően új kötelezettség csak az államháztartásért felelős miniszter előzetes egyetértésével vállalható. Az egyetértés megadása során figyelemmel kell lenni az állami vagyon értékesítéséből és hasznosításából származó többletbevételekre. Ennek hatásával bizonytalansága miatt nem számoltunk, hiszen sem a fel nem használt keret összege, sem az egyetértés - feltételek hiányában való - megtagadása nem biztos, mivel aktuális előrejelzésünk szerint e nélkül is biztosított a költségvetési törvényben foglalt hiánycél elérése.

A májusban és júniusban elfogadott költségvetési intézkedések az elmúlt hónapokban tapasztalt kedvezőtlen pénzforgalmi folyamatok hiánynövelő hatásánál nagyobb mértékben javítják a költségvetés egyenlegét. Az intézkedések jelentős mértékben hozzájárulhatnak 2013-ban és 2014-ben a kormányzati hiánycél eléréséhez.

2.1.2. A helyi önkormányzatok 2013. évi pénzforgalmi egyenlege

Az önkormányzatok egyenlege várhatóan idén is többletet mutat, bár az előző évnél kisebb mértékűt (6. táblázat).⁸ Tavaly az adósságátvállalás pénzforgalmi egyenleget javító hatása a GDP 0,3 százalékát érte el, ami idén 0,1 százalékra csökken. Múltbeli tapasztalatok alapján a választási évet megelőző évben már megkezdődik a beruházások növekedése, idén erre a magasabb EU támogatás nyújthat fedezetet, így az egyenleget várhatóan nem rontja. Az első negyedéves önkormányzati pénzforgalmi adatok alapján a prognosztizált többlet elérhető, mert a bér- és dologi kiadások továbbra is visszafogottak. Azt is figyelembe kell venni azonban, hogy az első negyedévben a bevételek és a kiadások időarányosnál kisebb része teljesül, így az első három hónap a teljes éves hiány szempontjából nem meghatározó.

2.1.3. A statisztikai korrekciók (ESA-híd)

A fentiekben bemutatuk a központi alrendszer és az önkormányzatok pénzforgalmi egyenlegére vonatkozó előrejelzésünket. A szükséges statisztikai korrekciókkal (ESA-GFS híd) eljutunk a kormányzati szektor ESA-egyenlegéig.⁹ A statisztikai korrekciók előrejelzésünk szerint a GDP 0,3 százalékával rontják az egyenleget, szemben az előirányzatban szereplő 0,1 százalékos javító hatással.

A 2013. évi ESA-hídra egyszeri negatív hatást jelent (GDP 0,1 százaléka), hogy a 2012-re elszámolt koncessziós díjbevételt bírósági döntés miatt korrigálni kell. További jelentős (GDP 0,2 százalékát meghaladó) negatív hatás adódik a kamatkiadás eredményszemléletű korrekciójából, ami a pénzforgalmilag megjelenő megtakarítás hatását lényegében semlegesíti. Kisebbség negatív hatása lehet annak is, hogy a statisztikai korrekciók közé számítottuk az elektronikus útdíj és a közútkezelés üzemeltetési költségét, mert ez a törvényi előirányzatok között nem szerepelt, így a költségvetési

⁸ A GDP 0,2 százalékát elérő többlet kisebbik fele 2013-ban is az adósságátvállalás miatt keletkezik.

⁹ E korrekciók többségénél abból indulunk ki, hogy a költségvetési törvénnyel összhangban szereplő idej várható értékek teljesülnek. Ettől csak akkor térünk el, ha pénzforgalmi előrejelzésünkkel konzisztens módon a statisztikai korrekciókban is eltérést azonosítunk. Így például a kamatkiadásoknál vagy a tranzakciós illeték esetében eltérő eredményszemléletű korrekciót várunk.

körön kívül, de a kormányzati szektoron belül valósulhat meg.

2.2. A központi alrendszer 2013. évi folyamatainak részletes elemzése

Az alábbiakban bemutatjuk a költségvetés bevételi és kiadási elemeit a költségvetési törvény jogcímeit követő szerkezetben a főbb konszolidációs tételek, az alrendszerek közötti pénzeszközátadások kiszűrésével. Egyes, főként kiadási tételeket (költségvetési szervek és fejezetek kiadásai, gyógyszer támogatások) nettó értelemben, a saját közvetlen bevételekkel csökkentve számoltunk el.¹⁰

2.2.1. Elsődleges bevételek

A központi költségvetés bevételi oldalán összességében az egyenleg alakulása szempontjából negatív hatású folyamatok tapasztalhatóak. A központi alrendszer adó- és járulékbevételei becslésünk szerint mintegy 400 milliárd forinttal maradhatnak el a 2013. évi költségvetési törvény előirányzatától. Az elmaradást döntő részben a 2012 őszén meghozott intézkedések hatásának eltérő megítélése és a kormányzati várakozásoknál kedvezőtlenebbül alakuló makrogazdasági pálya okozza. A gazdálkodó szervezetek befizetései és a társadalombiztosítási alapok bevételei között átrendeződés tapasztalható, amelynek hátterében a Munkahelyvédelmi Akcióterv egyes elemeinek alacsonyabb igénybevétele áll (lásd a 3. keretes írást).

¹⁰ A költségvetési törvény szerkezetének megfelelő, konszolidációk nélküli tételes előrejelzésünket a Függelék tartalmazza.

9. táblázat: A központi alrendszer 2013. évi bevételeinek alakulása (milliárd forint)

	2012	2013				
	Előzetes tény	Törvényi előirányzat	I-VI. hó teljesülés	Előirányzat %-a	MNB prognózis	Eltérés: MNB - Előirányzat
KÖZPONTI ALRENDSZER ADÓ- ÉS JÁRULÉKBEVÉTELEI	10 346	11 131	5 072	46%	10 722	-410
Gazdálkodó szervezetek befizetései	1 157	1 451	461	32%	1 201	-250
Társasági adó	342	321	152	47%	311	-10
Pénzügyi szervezetek különadója	85	144	64	44%	144	0
Egyes ágazatok terhelő különadó	166	5	11	227%	15	10
Egyszerűsített vállalkozási adó	147	108	30	28%	116	8
Bányajáradék	104	95	33	35%	76	-19
Játékaadó	52	47	15	32%	31	-16
Energiaellátók jövedelemadója	6	80	1	2%	70	-10
Kisadózók tételes adója	0	74	11	15%	25	-50
Kisvállalati adó	0	130	4	3%	11	-119
Elektronikus útdíj	0	75	0	0%	75	0
Közműadó	0	60	26	43%	50	-10
Egyéb adók és befizetések	256	312	113	36%	278	-34
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	3 703	4 287	1 834	43%	3 946	-341
Általános forgalmi adó	2 747	2 953	1 314	45%	2 649	-304
Jövedéki adó	929	947	411	43%	930	-17
Regisztrációs adó	14	14	7	52%	14	0
Távközlési adó	12	44	20	46%	49	5
Pénzügyi tranzakciós illeték	0	301	69	23%	277	-24
Biztosítási adó	0	28	13	47%	27	-1
Lakosság befizetései	1 610	1 658	815	49%	1 650	-7
Személyi jövedelemadó	1 498	1 502	741	49%	1 496	-5
Illetékbefizetések, egyéb adók	111	112	53	47%	112	0
Gépjárműadó	0	44	21	48%	42	-2
Elkülönített alapok adó és járulékbefizetései	343	239	113	47%	249	11
Társadalombiztosítási alapok adó és járulékbefizetései	3 533	3 496	1 849	53%	3 675	179
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	3 295	3 270	1 709	52%	3 419	150
Egyéb járulékok és adók	238	227	141	62%	256	29
EGYÉB BEVÉTELEK	249	274	162	59%	283	9
Központi ktv. egyéb bevételei	126	169	100	60%	178	9
Társadalombiztosítási alapok egyéb bevételei	52	40	23	58%	40	0
Elkülönített alapok egyéb bevételei	71	66	39	59%	66	0
KAMATBEVÉTELEK	146	93	59	64%	117	24
BEVÉTELI TÉTELEK ÖSSZESEN	10 740	11 499	5 294	46%	11 122	-377

A tavaly őszi egyenlegjavító intézkedések nyomán a gazdálkodó szervezetek befizetésein belül az idén január elsejétől bevezetett vagy érdemben módosított adókból (energiaellátók jövedelemadója, közműadó, játékaadó) mintegy a GDP 0,1 százalékával alacsonyabb bevételre számítunk, mint a 2013-as költségvetési törvény előirányzata. Az elmaradást támasztják alá az alacsonyabb első féléves pénzforgalmi bevételek. Az energiaellátók jövedelemadója esetében a bevételre vonatkozó éves várakozásunkat tovább rontja, hogy a nagymértékű adóemelés jelentős alkalmazkodásra kényszerítheti az érintett vállalatokat. Az egyenleg javítása irányába ható intézkedés ugyanakkor, hogy a *korkedvezmény biztosítási járuléka* korábban 2013. január elsejére tervezett kivezetését két évvel elhalasztották. Ennek a lépésnek a hatását még nem veszi figyelembe a 2013-as költségvetési törvény előirányzata.

A makrogazdasági pálya eltérése, elsősorban a költségvetési törvényben tervezettnél alacsonyabb infláció, illetve a mérsékeltebb fogyasztás- és bérdinamika több bevételi tétel esetében számottevő elmaradást okoz, amelyet az első féléves bevételi adatok is igazolnak. Ezek közül néhány, jelentősebb tétel (áfa, pénzügyi tranzakciós illeték, szja) esetében a makrogazdasági és a pénzforgalmi folyamatok mellett további, az alábbiakban részletezett hatások is magyarázzák az előirányzat és prognózisunk eltérését.

Az általános forgalmi adóból várható bevétel mintegy 300 milliárd forinttal alacsonyabb, mint a törvényi előirányzat. Ebből a kedvezőtlenebb makrogazdasági pálya és bázishatás mintegy a GDP 0,4 százalékának

megfelelő eltérést magyaráz. Emellett az adóbeszedés hatékonyságjavulásából származó többletbevételre vonatkozó feltételezésünk mintegy 120 milliárd forinttal alacsonyabb a költségvetési törvényben szereplőnél. Az eltérés fennmaradó részét alapvetően a költségvetési törvény áfabevételre vonatkozó felültervezése és az idei első féléves pénzforgalmi folyamatok okozzák.

Jövedéki adóból mintegy 17 milliárd forinttal kisebb bevételre számítunk, mint az előirányzat. A különbséget az üzemanyagra és a dohánytermékekre kivetett adóknál tapasztalható kedvezőtlen első féléves, általunk átmenetinek tekintett folyamatok magyarázzák. A jövedéki adóból származó bevételre vonatkozó becslésünk bizonytalanságát azonban több tényező is növeli (lásd részletesebben a 2.3. fejezetet).

A *pénzügyi tranzakciók* esetében az első féléves folyamatok alapján jelentős, éves szinten akár a GDP 0,5-0,6 százalékát kitevő elmaradás volt tapasztalható. A júniusban bejelentett intézkedések (kulcsemelés, készpénzfelvételi limit eltörlése, egyszeri befizetési kötelezettség, lásd a 2. keretes írást) pénzforgalmi értelemben 100 milliárd forintot meghaladó többletbevételt jelentenek a második félévben, így összességében az illetékből várható bruttó pénzforgalmi bevételre vonatkozó becslésünk már csak nagyjából 25 milliárd forinttal marad el az előirányzattól. A tranzakciók illeték nettó egyenlegjavító hatását azonban mérsékli, hogy a kincstár által fizetendő illeték jelentős része (mintegy 35 milliárd forint) megjelenik az ÁKK többletkiadásaként. Nettó értelemben tehát mérsékeltebb, éves szinten mintegy 242 milliárd forintos pénzforgalmi bevételre számítunk.¹¹

A *bányajáradék* esetében a csökkenő olajár és az év elején bevezetett hatósági gázár-csökkentés jelentős kiesést okoznak, amelyet részben ellensúlyoznak a júniusban bejelentett intézkedések. Döntően a fenti hatások eredményeképp a bányajáradékból idén az előirányzathoz képest 19 milliárd forinttal kevesebb folyhat be.

A *személyi jövedelemadó* esetében a prognózisunk és az előirányzat csak kismértékben tér el. Ennek hátterében azonban ellentétes irányú folyamatok állnak. A kedvezőtlenebb makrogazdasági pálya hatása mintegy 25 milliárd forinttal csökkenti az szja-ra vonatkozó várakozásunkat. A magasabb bevétel irányába hat ugyanakkor a Munkahelyvédelmi Akciótervre vonatkozó becslésünk frissítése (azaz a kisadózók tételes adóját választó adózók számának mérséklése), és az első féléves kedvező pénzforgalmi folyamatok (amelynek hátterében a várakozásainkhoz képest alacsonyabban alakuló visszaigénylések állnak).

A *társadalombiztosítás járulékok* (beleértve a szociális hozzájárulási adót is) esetében az alacsonyabb bértömeg-dinamika mintegy 50 milliárd forintos elmaradást eredményez 2013-ban. A magasabb bevételek irányába hat ugyanakkor a Munkahelyvédelmi Akcióterv egyes elemeinek alacsonyabb igénybevétele, amely önmagában mintegy 200 milliárd forinttal növeli a járulékbévételekre vonatkozó prognózisunkat a kormányzati várakozásokhoz képest (lásd a 3. keretes írást). Az *egészségügyi hozzájárulásra (EHO)* vonatkozó prognózisunk 18 milliárd forinttal haladja meg az előirányzatot. Ennek hátterében egyrészt az első féléves magasabb bevétel, másrészt az EHO kamatjövödelmekre történő kiterjesztése áll (lásd a 2. keretes írást).

3. keretes írás: A Munkahelyvédelmi Akcióterv hatása a 2013-as költségvetésre

A 2013. január 1-jén indult Munkahelyvédelmi Akcióterv bizonyos foglalkoztatási csoportokban a munkaerőköltség célzott járulékkedvezményekkel való csökkentésével, illetve a mikro- és kisvállalkozások alacsonyabb adóterhelésén keresztül ösztönzi a foglalkoztatást.

A beérkezett költségvetési adatok alapján 2013 első félévében a kisadózók tételes adójából (KATA) és a kisvállalati adóból (KIVA) származó bevételek elmaradtak a 2012. végén kialakított előrejelzésünktől,

¹¹ Az évközi intézkedések ellenére eredményszemléletben mintegy 70 milliárd forinttal maradhat el a tranzakciók illetékből származó nettó bevétel a költségvetésben feltételezethez képest.

aminek oka a vártnál jóval alacsonyabb átlépési arány a társasági adót vagy egyszerűsített vállalkozási adót (EVA) fizető vállalkozások, illetve a személyi jövedelemadót fizető egyéni vállalkozók körében. 2013-as frissített előrejelzésünk alapján a második félévben nem számítunk az igénybevétel érdemi növekedésére a két új adónemnél, így a kisvállalati adó 37 ezer foglalkoztatottat érinthet, valamint nagyságrendileg 45 ezer KATA-s vállalkozással kalkulálunk 2013 végére. Emellett a célzott járulékkedvezmények 2013-ban a versenyszektorban közel 800 ezer munkavállalóra terjedhetnek ki.

2013-ra eredményszemléletben a GDP 0,5 százalékára tesszük a célzott kedvezmények által okozott járulékkiesés nagyságát, amely a szociális hozzájárulási adóra és a szakképzési hozzájárulásra vonatkozó prognózisunkat befolyásolja.¹² A KIVA és KATA nettó egyenleghatása becslésünk szerint 2013-ban csupán a GDP mintegy 0,1 százalékára tehető. Így az Akcióterv intézkedései összességében közel 200 milliárd forinttal (a GDP mintegy 0,7 százalékával) kevesebb bevételkiesést jelentenek a költségvetési törvény előirányzatához képest. Továbbá a bérkompenzáció 2013-ra becsült csökkenése a GDP 0,1 százalékával ellensúlyozhatja a Munkahelyvédelmi Akcióterv egyenlegrontó hatását.¹³

10. táblázat: A Munkahelyvédelmi Akcióterv nettó egyenleghatása

	Nettó hatás (milliárd Ft)	GDP arányában (%)
1. Célzott kedvezmények	-159	-0,5
2. Kisvállalati adó (KIVA)	-5	0,0
3. Kisadózók tételes adója (KATA)	-28	-0,1
4. Kiváltott SZHA kedvezmény (bérkompenzáció)	25	0,1
5. Összesen (1+...+4)	-167	-0,6

2.2.2. Elsődleges kiadások

A bevételek kiesését részben ellensúlyozhatják a kiadási oldalon várható megtakarítások. Az elsődleges kiadási tételekre vonatkozó prognózisunk mintegy 80 milliárd forinttal alacsonyabb kiadási szinttel számol az előirányzatokkal való összevetésben (

¹² A 2013-as tényadatokat figyelembe véve a becslés bizonytalanságát érdemben növeli, hogy a célzott kedvezményeket az év végéig visszamenőlegesen is igénybe lehet venni.

¹³ Amennyiben egy vállalkozás a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében egy munkavállalója után szociális hozzájárulási adókedvezményt vesz igénybe (akár célzott járulékkedvezmény, akár KIVA vagy KATA formájában), úgy a szintén szociális hozzájárulási adóból levonható bérkompenzációra ugyanazon munkavállaló után nem jogosult.

11. táblázat). Ebben meghatározó a zárolások szerepe. A májusban elrendelt intézkedéscsomag közel 90 milliárd forint kiadás-visszafogást eredményez előrejelzésünkben (lásd a 2. keretes írást). Az évközi kiigazítás hatása mellett az egyes kiadási jogcímeknél viszonylag jelentős mértékű többletek, illetve elmaradások képződhetnek, de ezek az előirányzathoz viszonyított eltérések nagyrészt kioltják egymást (összességében alig 10 milliárd forint egyenlegromlást okoznak).¹⁴

¹⁴ A kiadási többleteket, illetve megtakarításokat a felosztott központi tartalékok hatását kiszűrve vesszük figyelembe. Prognózisunkban a költségvetésben rendelkezésre álló összesen 190 milliárd forint rendkívüli kormányzati intézkedések tartalékából és a céltartalékból 157 milliárd forintot osztottunk fel a jogcímekek között a már meghozott döntések és a múltbeli megfigyelések alapján. Ebből 130 milliárd forintot allokáltunk a központi szervekhez és fejezetekhez, 19 milliárd forintot az önkormányzatok támogatásához és 8 milliárd forintot a vagyonfejezethez (ez utóbbi a 11. táblázatban az egyéb központi kiadások egyik komponense).

11. táblázat: A központi alrendszer 2013. évi pénzforgalmi kiadásainak alakulása (milliárd forint)

	2012		2013			
	Előzetes tény	Törvényi előirányzat	I-VI. hó teljesülés	Előirányzat %-a	MNB prognózis	Eltérés: MNB - Előirányzat
ELSŐDLEGES KIADÁSI TÉTELEK	10 140	11 143	5 378	48%	11 064	-79
Egyedi, normatív és közmédiának nyújtott támogatások	321	337	177	52%	335	-2
Szociálpolitikai menettámogatás	97	93	48	52%	93	0
Lakásépítési támogatások	124	202	60	30%	155	-46
Családi támogatások, szociális juttatások	537	546	265	48%	534	-12
Korhatár alatti ellátások	280	283	124	44%	250	-33
Központi költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásai	2 429	2 846	1 618	57%	2 969	123
Helyi önkormányzatok támogatása	1 067	636	292	46%	655	19
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	235	277	187	68%	277	0
MNB elszámolásokkal kapcsolatos kiadások	0	0			0	0
Országvédelmi Alap	0	400			400	0
Egyéb központi tartalékok	0	190			33	-157
Adósságvállalás	76	30	32	107%	28	-2
Egyéb kiadások	220	261	141	54%	292	31
Elkülönített alapok kiadásai	378	439	162	37%	419	-19
NFA - Passzív kiadások	65	59	27	45%	54	-5
Egyéb kiadások	313	379	135	36%	365	-14
Társadalombiztosítási alapok kiadásai	4 376	4 603	2 272	49%	4 623	20
NYA - Nyugellátások	2 643	2 831	1 415	50%	2 828	-3
EA - Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	358	349	178	51%	357	8
EA - Pénzbeli ellátások	195	209	99	48%	204	-5
EA - Gyógyító megelező ellátások	842	881	411	47%	891	10
EA - Gyógyszerkassza nettó kiadásai	240	231	116	50%	235	4
Egyéb kiadások	98	103	54	52%	109	6
KAMATKIADÁSOK	1 208	1 237	637	51%	1 198	-39
KIADÁSI TÉTELEK ÖSSZESEN	11 348	12 380	6 015	49%	12 263	-117

A költségvetési folyamatok alapján összesen 96 milliárd forint megtakarításra számítunk a *pénzbeli juttatásoknál* és a *lakástámogatásoknál*. További 10 milliárd forinttal javítja az idei egyenleget az a feltételezésünk, hogy az *e-útdíj rendszer* kiépítésére betervezett beruházási kiadások egy része áthúzódik a következő évre.

A pénzbeli társadalmi transzferek (beleértve a nyugdíjszerű ellátásokat, a szociális támogatásokat és az egyéb biztosítási ellátásokat) kifizetései az első félév tényadatait figyelembe véve nagyjából 50 milliárd forinttal maradhatnak el a tervezettől. Ez jelentős részben azzal magyarázható, hogy az eredetileg feltételezettnél erőteljesebben érvényesül a *korhatár alatti nyugdíjba vonulás* lehetőségét szigorító intézkedések hatása. A lakástámogatások esetében éves szinten várható 46 milliárd forintos alulteljesülés ugyanakkor főleg az *árfolyamgát konstrukció* mérsékeltebb igénybevételével függ össze. Mivel a költségvetés a gyűjtőszámla hitelek támogatását bruttó módon, felerészben a pénzügyintézetek befizetéséből finanszírozza, az alacsonyabb igénybevétel egyúttal a hitelintézeti járadékból származó bevételek csökkenését is eredményezi. Így a lakástámogatások visszafogottabb alakulása összességében kisebb mértékben, nagyjából 30 milliárd forinttal javítja az államháztartási egyenleget.

A fenti megtakarításokat előrejelzésünkben 115 milliárd forintot meghaladó kiadási többlet semlegesíti az *egészségügyi ellátásokhoz* kapcsolódó jogcímeknél, a *központi szervek és fejezetek nettó kiadásainál*, valamint a *pénzügyi tranzakciók* illeték ÁKK által át nem hárítható *származékos költségei* következtében. (Ahogy ezt a bevételeket tárgyaló alfejezetben említettük, ez utóbbi tétel becslésünk szerint 35 milliárd forinttal növelheti a központi költségvetés kiadásait).

Az egészségbiztosítás természetbeni ellátásainál prognózisunk 20 milliárd forint kiadás-túllépést tartalmaz. Ezen belül a *gyógyító megelőző ellátásokra* fordított költségvetési kiadások *legalább* 10 milliárd forinttal haladhatják meg az előirányzatot, mivel a kormány által tervezett újabb ágazati béremelésre megítélésünk szerint a törvényi előirányzat nem nyújt elégséges fedezetet. A beérkezett tényadatok alapján hasonló nagyságrendű többletkiadást várunk a *gyógyászati termékek* (gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök) gyártói befizetésekkel korrigált nettó költségvetési támogatása esetében is, azonban az előirányzat túllépésének becsült mértéke a korábbi évekkal összehasonlítva mérsékeltnek ítéltető.

12. táblázat: Központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok nettó kiadásai: az MNB előrejelzésének levezetése (milliárd forint)

A. Törvényi előirányzat	2 846
1. Tartalékok felhasználása az MNB prognózisban	130
2. Zárolások hatása (Varga csomag)	-69
3. Uniós projektek társfinanszírozásának többlete	40
4. Megtakarítás elmaradása közalkalmazottak nyugdíjazása miatt	14
5. KLIK becsült többletkiadásai	8
B. MNB prognózis (A+1...+5)	2 969

A központi költségvetés legjelentősebb kiadási tételére, a *költségvetési szervek és fejezetek nettó kiadásaira* vonatkozó várakozásunk több mint 120 milliárd forinttal magasabb a törvényi előirányzatnál. Prognózisunk azonban magában foglalja a központi tartalékok becsült felhasználásából fakadó addicionális kiadásokat is (12. táblázat). Kiszűrve a felosztott tartalékok és a jogcímcsoportot érintő közel 70 milliárd forintos zárolás hatását, előrejelzésünk ténylegesen 60 milliárd forintot valamivel meghaladó kiadási többlettel számol az intézményi és fejezeti körben. Ezen belül 40 milliárd forint növekmény várható az uniós programok hazai társfinanszírozása esetében. Az IMF-EU készenléti hitel-megállapodás hiányában a költségvetésben feltételezett 55 milliárd forint projektfinanszírozási tehercsökkenés kiesik. Az ebből adódó pluszkiadást azonban csökkenti a tervezettől elmaradó uniós támogatás-felhasználás miatti alacsonyabb önrész-igény. További 22 milliárd forint előirányzat-túllépés keletkezik a közalkalmazottak/köztisztviselők nyugdíjazásához kapcsolódó mérsékeltebb megtakarítás, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) be nem tervezett (főleg a pedagógusok béren kívüli juttatásai miatt jelentkező) többletkiadásai következtében.

4. keretes írás: Átmeneti hatások a 2013. évi államháztartási folyamatokban

2013-ban egyértelmű és jól azonosítható egyszeri bevételi tétel a tranzakciós illeték 208 százalékos befizetéséből származó 75 milliárd forint, ami nem jelentkezik 2014-ben. Számos további folyamat azonosítható, amelyek 2013-as és 2014-es hatása eltérő.

- Évközi - félévtől, illetve augusztustól érvényes - bevételnövelő intézkedések születtek, amelyek teljes éves hatása csak 2014-ben bontakozik ki (ide tartozik az e-útdíj, az állami adóhatóság által on-line módon felügyelt pénztárgépek bevezetése, továbbá lásd a 2. keretes írást). Az induláskor jelentkező bizonytalanság (lásd a 2.3. fejezetet) nem vagy kevésbé érinti a 2014-ben beálló bevételi szintet. Alap-előrejelzésünk szerint ez a szint mintegy 330 milliárd forint, amiből 150 milliárd forint már idén jelentkezhet.
- A pedagógus béremelés és egyéb oktatási kiadások hatása jövő évben már teljes évben érvényesül, nettó hatása 140 milliárd forint lehet. Ennek egytizede (felsőoktatás) már 2013-ban is szerepel az előrejelzésünkben, egy másik része pedig idén szeptembertől valósulhat meg a közoktatásban, de ezt még nem tartalmazza prognózisunk.
- A Munkahelyvédelmi Akcióterv kibontakozása folyamatban van, és nem feltételezhetjük, hogy 2014-ben beállna egy stabil szintre. Költségvetési hatása attól függ, hogy hányan veszik igénybe a kedvezményeket, és erre vonatkozóan csak feltételezésekkel tudunk élni. Ennek megfelelően

2013-nak és 2014-nek egyaránt van bizonytalansága, alap-előrejelzésünkben azt várjuk, hogy az idei 167 milliárd forintnyi hatás jövőre 252 milliárd forintra nő (lásd a 3. keretes írást). A 2012-ben bevezetett bérkompenzáció ezzel párhuzamosan 2014-re fokozatosan kivezetődik, hatását azonban befolyásolja a Munkahelyvédelmi Akcióterv kibontakozása is. Úgy becsüljük, hogy 2013-ban még 55 milliárd forint a bérkompenzáció hatása.

- A korhatár alatti ellátásokra fordított kiadások is folyamatosan csökkennek, 2014-re várhatóan 65 milliárd forinttal lesznek alacsonyabbak, mint 2012-ben. A 2013. évi alakulás itt is bizonytalanabb, alap-előrejelzésünk 45 milliárd forint megtakarítással számol az első félévben beérkezett tényadatok alapján.
- A hiány ciklikus komponense is fokozatosan csökken, a 2013. évi GDP arányában 0,7 százalékos negatív komponens 2014-re 0,4 százalékra csökken (lásd a júniusi inflációs jelentést).

Nyitott kérdés, hogy elvben lehet-e költségvetési hatása annak, hogy az EU-tól származó transzferek 2013-ban elérik a csúcst, amihez képest azután fokozatos csökkenés várható. Elvileg megfelelő feltételezés lehet, hogy az EU transzferekkel párhuzamosan azok a kiadások is csökkennek, amelyeket ebből a forrásból fedeztek. Ebben az esetben további kiadás-megtakarítást jelent az önerő is, mivel azonban a kiadás adóhatása is kiesik, ezért ez a két hatás nagyjából kioltja egymást. A gyakorlatban a beruházási kiadások nem érik el az állami állóeszköz-állomány pótlásához szükséges szintet, így a beruházásokat fedező EU tőkefinanszírozások csökkenése esetén nehéz azt fenntarthatónak tekinteni, hogy a beruházások ezzel párhuzamosan csökkennek. Ha a beruházások GDP-hez viszonyított aránya nem változik, akkor az állam részére folyósított EU tőkefinanszírozások csökkenése a GDP 0,1-0,2 százalékaival növelheti a deficitet. Ez a hatás azonban attól függ, hogy az EU transzferek teljes összege hogyan alakul, és azon belül milyen lesz az állami/privát, illetve folyó/tőke szerkezet, hiszen csak az állami tőkefinanszírozás csökkenése rontaná az egyenleget.

Összességében pozitív hatást gyakorol 2014-re a bevételi intézkedések teljes éves hatása, a ciklus záródása, a korhatár alatti ellátásokra fordított kiadások csökkenése és a bérkompenzáció megszűnése, összesen a GDP 1,1 százalékaival. Negatív egyenleghatást jelent az oktatási kiadások emelése, a Munkahelyvédelmi Akcióterv kibontakozása, az egyszeri tranzakciós illetékbevitel kiesése összesen a GDP 1,0 százalékaival. Ehhez járulhat még az EU tőkefinanszírozások csökkenésének 0,1-0,2 százalékos hatása, amennyiben a beruházások visszafogására nem kerül sor.

2.2.3. Kamategyenleg

A központi költségvetés pénzforgalmi nettó kamatkidadásai várakozásaink szerint számottevően, 65 milliárd forinttal alacsonyabbak lehetnek a törvényi előirányzatnál, azonban az ESA-egyenlegben megjelenő eredményszemléletű kamatkidadásoknál nem jelentkezik a különbség. A bruttó kamatkidadások előrejelzésünkben 40 milliárd forinttal alacsonyabbak az előirányzatnál, ami döntően a törvény elfogadása óta az állampapír-piacon bekövetkezett hozamcsökkenésből fakad. Kamatbevételekre vonatkozó prognózisunk 25 milliárd forinttal magasabb az előirányzatnál (az első félévben a törvényi terv 63 százaléka teljesült).

Fontos megjegyezni, hogy az eredményszemléletű (ESA- és EDP-szerinti) nettó kamatkidadásokra vonatkozó előrejelzésünk a pénzforgalmi adatnál számottevően, a GDP 0,2 százalékaival magasabb, aminek legfőbb oka az állampapírok kibocsátáskor jelentkező prémium és diszkont eltérő statisztikai elszámolása.¹⁵

¹⁵ Az aktuális piaci hozamoktól függően a fix kuponú állampapírokat a névérték felett (prémiummal), illetve a névérték alatt (diszkonttal) tudja kibocsátani az adósságkezelő. Az elmúlt években, magasabb hozamkörnyezetben a névérték alatti kibocsátás volt jellemző, míg 2013-ban a hozamok esése következtében a névérték felett keltek el a papírok az aukciókon (a fix kupon magasabb volt ugyanis az elvárt hozamnál). A pénzforgalmi statisztikában a diszkontot az aukció időpontjában azonnali kamatkidásként, míg a prémiumot bevételként számolják el. Ezzel szemben az eredményszemléletű ESA-statisztikában az ezekből fakadó kiadást vagy bevételt szétterítik az adott állampapír teljes futamidején (3-15 év). Ebből következően a pénzforgalmi

2.3. A 2013. évi egyenleg alakulására ható főbb kockázatok

Alap-előrejelzésünket háromféle kockázat övezi. Először is a makrogazdasági feltételek bizonytalansága a bevételi tételekre hat. A bevételek ugyanis függenek az adóalapok nagyságától, amit több makrogazdasági tényező is jelentősen képes befolyásolni (pl. infláció, foglalkoztatás, bruttó bértömeg, lakossági fogyasztás, beruházások mértéke).

A másik két kockázati csoportra - a makrogazdasági kockázatokkal szemben - a költségvetési politikának közvetlen befolyása van. Az egyik ezek közül olyan költségvetési intézkedésekhez kötődik, amelyek ugyan részleteiben is kellően ismertek, viszont a költségvetési hatásai bizonytalanok. Ez abból fakad, hogy az érintett gazdasági szereplőknek, állami szervezeteknek és önkormányzati döntéshozóknak a költségvetési intézkedésekre adott válaszreakciói nehezen számíthatók ki pontosan, amely reakciók pedig jelentősen befolyásolják a bevételek és kiadások megvalósuló értékét. 2013-ban az alábbi tételek esetében azonosítottunk ilyen típusú és releváns mértékű kockázatot.

- Az *energiaellátók jövedelemadójának* ingadozása hagyományosan igen jelentős, mivel az adót gyakorlatilag teljes egészében december végén fizetik meg, ezért az első féléves bevételi adatok alapján nem lehet az egész éves folyamatokra pontosan következtetni. Az alacsonyabb bevétel irányába mutató kockázatot jelent egyrészt a nagymértékű adóemelés erőteljes magatartási hatása, másrészt az, hogy a már megvalósult hatósági árcsökkentések az adóalapot jelentősen zsugoríthatják. Pozitív irányú kockázat, hogy az év elejétől életbe lépő rendkívül széleskörű adóalap-bővítés az általunk vártnál akár erőteljesebben is növelheti a bevételeket.
- Az *általános forgalmi adót* érintő pénzforgalmi folyamatok az első félévben összességében kedvezőtlenek voltak, de a bruttó befizetések májusban és júniusban már meghaladták a prognózisunkat. Amennyiben ez a folyamat tartós marad, a várható bevételek az alap-előrejelzésünket enyhén meghaladhatják. Az adóbeszedések hatékonyságát javító intézkedések jelentős részben az áfát célozzák, aminek az idej hatása ugyanakkor rendkívül bizonytalan.
- A *jövedéki adóbevételek* között az alacsonyabb teljesülés irányába mutató kockázatot érzékelünk a dohánytermékek és az üzemanyagok értékesítéséhez kapcsolódóan. A dohánytermékek esetében kockázatot jelenthet az értékesítési pontok számának csökkenése, és a fogyasztói ár jelentős emelkedése. További kockázati tényező az, hogy változhat a készletek volumene és forgási sebessége, ami csak késleltetve állhat be egy új egyensúlyi szintre. Emiatt a második félévben a jövedéki adóbevételek változékonyak lehetnek. Az üzemanyagok esetében az év első felében tapasztalható alacsony bevételi trend folytatódása és az elektronikus útdíj-rendszer bevezetése következtében előálló üzemanyagkereslet-visszaesés egyaránt negatív kockázatot jelent. Alap-előrejelzésünk ugyanis átmenetinek tartja az eddigi negatív folyamatot, és a tranzit forgalomnak is csak minimális mértékű csökkenésével számol. Amennyiben a szezonálisan erős nyári hónapokban sem stabilizálódik az üzemanyagok iránti kereslet, akkor alap-előrejelzésünkhöz képest akár 30 milliárd forintos bevételkiesés is jelentkezhethet.
- Az *elektronikus útdíj* az újonnan bevezetett bevételi elemekre jellemző bizonytalanság mellett nehezen megbecsülhető módon befolyásolja a tranzitforgalom mértékét. Így a 2013-ra várható bevételt szimmetrikus, akár a GDP 0,1 százalékát elérő kockázat övezi.
- Az *önkormányzati kiadásokkal* kapcsolatban az első negyedéves pénzforgalmi adatok szerint megfelelő kiadási kontroll érvényesült. Ha ez az egész évben jellemző maradna, akkor az alap-előrejelzésünkhöz képest nagyjából 30 milliárd forinttal kevesebb kiadás realizálódhat. Az önkormányzatok döntéseinek és mozgásterének alakulása bizonytalan, mert egyrészt a

elszámolások sokkal érzékenyebben reagálnak a hozamváltozásokra, mint az eredményszemléletű statisztika. 2013-ban két tényező is hozzájárul, hogy az eredményszemléletű nettó kamatkidadások magasabbak a pénzforgalminál: (1) a névérték feletti kibocsátások magas pénzforgalmi kamatbevételeket eredményeznek, és (2) eredményszemléletben a kiadások között jelennek meg az előző évek diszkonttal történt kibocsátásai.

közszolgáltatások hatósági árának csökkentése önkormányzati cégeket is érint, másrészt időbe telik felmérni az intézményátadások utáni pénzügyi helyzetet.

- Az önkormányzati intézmény- és feladatátvétellel kapcsolatban a központi költségvetés kiadásai is bizonytalanok. Az esetlegesen alultervezett kiadás a kormányzati rendkívüli tartalékból jórészt fedezhető, de nem biztos, hogy ez elegendőnek fog bizonyulni. Az átvétellel kapcsolatos előre nem látott bérkiadásokból (az önkormányzatok által eddig nyújtott egyéb bérjellegű juttatásokból) adódó többletkiadások például jelentősen meghaladhatják a központi alrendszer által előrejelzésünk szerint e célra fordítható 8 milliárd forintot.
- A gyógyító megelőző ellátások esetén a második félévben tervezett béremelések és a lejárt szállítói tartozások állománynövekedésének együttese okozhat olyan mértékű feszültségeket, amelyek új intézkedést igényelhetnek.¹⁶ Fennáll annak a kockázata, hogy 20-30 milliárd forinttal több kiadásra lesz szükség a megmaradt előirányzat év végi szokásos felosztásán („kasszasöprésen”) túlmenően.

A költségvetési politika közvetlen hatásait övező másik kockázati csoportba az el nem döntött, illetve kellő részletezettséggel nem ismert, ezért az alap-előrejelzésben nem figyelembe vett költségvetési intézkedések valószínű következményei tartoznak. 2013 második félévében az alábbi potenciális intézkedések okozhatnak eltérést az alap-előrejelzésünkhöz képest.

- Amennyiben valóban sor kerül a *pedagógus béremelésre* szeptember 1-jétől, az eddig megismert részletek alapján 80 milliárd forint bruttó és 40 milliárd nettó eredményszemléletű kiadás valószínűsíthető az életpálya-modell bevezetéséből és a pótlékok tervezett megemeléséből.
- A várható „*demográfiai*” intézkedéscsomag nem került be alap-előrejelzésünkbe, mert nincsenek egyértelműen részletezett intézkedési tervek. Bizonytalan paraméterek alapján pedig még a kockázat (költségvetési hatás) mértéke sem állapítható meg.

2.4. A jogszabályi megfelelés értékelése

Előrejelzésünk szerint a GDP-arányos bruttó államadósság a 2012. évi 79,2 százalékról - 2,7 százalékos ESA-egyenleget és változatlan devizaárfolyamot feltételezve - 78,5 százalékra mérséklődhet 2013-ban, tehát teljesül az Alaptörvény adósságszabálya.¹⁷ A historikus összehasonlításban igen kedvező költségvetési egyenleg önmagában az adósságráta nagyobb mértékű csökkenéséhez vezethetne, azonban ezt a nominális GDP alacsony növekedési üteme gátolja. Az adósságcsökkenéshez hozzájárul a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap, valamint, hogy a pénzforgalmi hiány várhatóan kedvezőbb lesz az eredményszemléletben kimutatottnál.

¹⁶ Az egészségügyi intézmények lejárt szállítói tartozásállománya az év első felében már elérte a tavalyi teljes éves szintet, aminek a rendezésére az előző évben a „kasszasöprés” fölött mintegy 20 milliárd forint többlettámogatás biztosítására volt szükség.

¹⁷ Prognózisunk a maastrichti kritériumok között meghatározott államadósságra vonatkozik, nem pedig a magyar szabályozás által definiált államadósságra, mert a rendelkezésünkre álló adatokból nem állt módunkban meghatározni a különbséget. A két mutató közötti eltérés csekély, az adósság változására elhanyagolható (gyakorlatilag nulla körüli) hatást gyakorol.

13. táblázat: Az államadósság alakulása milliárd forintban és a GDP százalékában

	milliárd forint	GDP százalékában
1. 2012. évi államadósság	22381	79,2
2. 2013. évi pénzforgalmi hiány*	676	
3. Egyéb hatás	-123	
4. 2013. évi államadósság (1+2+3)	22935	78,5

Megjegyzés: * MNB-prognózis a szabad tartalékok (400 milliárd forint) zárolásával.

Előrejelzésünk feltételes, így nem a legvalószínűbb pályát mutatja be. Prognózisunk a következő technikai feltételezéseket alkalmazza:

- Változatlan 2012. év végi, 291 forint/euro árfolyamon jelezzük előre az adósság 2013. év végi állományát, amint azt a stabilitási törvény előírja. A pillanatnyi 295 forint/euro körüli árfolyam kissé gyengébb a tavaly év végén fennálló árfolyamnál, de az átértékelődés hatását a stabilitási törvény értelmében nem szabad figyelembe venni az adósságszabály megítélésénél.
- A költségvetési egyenlegre vonatkozó előrejelzésünkkel összhangban feltételeztük, hogy a kormányzat szinte teljes egészében törli a költségvetésben rendelkezésre álló nagy összegű szabad tartalékokat.
- Feltételeztük, hogy a költségvetés nem használja fel a rendelkezésre álló forint- és devizabetéteket, a stabilitási törvény azonban nem zárja ki a pénzügyi tartalékok felhasználásának lehetőségét. Másfelől az Adósságcsökkentő és Nyugdíjreform Alap eszközeinek értékesítése és adósságcsökkentő célra történő felhasználása folyamatosan zajlik az elmúlt években. Úgy becsültük, hogy az első félévben ez a GDP 0,3 százalékával mérsékelte az adósságot. A második félévben nem tételeztünk fel további értékesítést.
- Az áprilisban megjelent előzetes EDP-jelentés szerint 2013-ban a pénzforgalmi egyenleghez képest növeli az állam finanszírozási igényét, hogy vissza kell fizetnie a 2012. évi mobiltelefon-koncessziós bevételekből 34 milliárd forintot. A betétállomány változatlanságára vonatkozó feltételezésünkéből következően ezt előrejelzésünkben adósságkibocsátással fedezi a költségvetés.
- A központi költségvetés 2013. folyamán átvállalja a helyi önkormányzatok adósságának jelentős részét, ez azonban a teljes kormányzati szektor adósságállományát nem befolyásolja - csak alszektorok közötti átcsoportosítást jelent. Ezzel egyidejűleg azonban a központi költségvetés elő is törlesztette az átvállalt adósság kisebb részét, ami a GDP 0,3 százalékával mérsékelte az adósságrátát. Ez a kormányzati betétek felhasználását jelenti, tehát kivételt képez a fentebbi általános előrejelzési szabályunk alól.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény adósságképlete a 2016. évi költségvetési törvényre vonatkozóan lép életbe, addig átmeneti szabályként a 3 százalékos maastrichti hiánykritérium teljesítését írja elő. Előrejelzésünk szerint a költségvetési hiány ennek várhatóan megfelel, a szabad tartalékok teljes törlése esetén a GDP 2,6 százaléka körüli hiány alakulhat ki.

3. FÜGGELÉK: HÁTTÉRTÁBLÁZATOK

14. táblázat: Bevételek - törvényi előirányzat és MNB-prognózis (milliárd forint)

BEVÉTELEK	2012	2013		
	Tény	Előirányzat	MNB	Eltérés
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS				
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK BEFIZETÉSEI				
Társasági adó	342	321	311	-10
Hitelintézeti járadék	10	37	21	-17
Pénzügyi szervezetek különadója	85	144	144	0
Egyes ágazatokat terhelő különadó	166	5	15	10
Egyszerűsített vállalkozási adó	147	108	116	8
Ökoadók (energiaadó, környezetterhelési díj)	24	26	24	-2
Bányajáradék	104	95	76	-19
Játékadó	52	47	31	-16
Egyéb befizetések	18	34	34	0
Egyéb központosított bevételek	172	251	240	-11
Energiaellátók jövedelemadója	6	80	70	-10
Cégautóadó	32	39	34	-5
Kisadózók tételes adója	n.a.	74	25	-50
Kisváltati adó	n.a.	130	11	-119
Közműadó	n.a.	60	50	-10
ÖSSZESEN	1 157	1 451	1 201	-250
FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK				
Általános forgalmi adó	2 747	2 953	2 649	-304
Jövedéki adó	929	947	930	-17
Regisztrációs adó	14	14	14	0
Távközlési adó	12	44	49	5
Pénzügyi tranzakciós illeték	n.a.	301	277	-24
Biztosítási adó	n.a.	28	27	-1
ÖSSZESEN	3 703	4 287	3 946	-341
LAKOSSÁG BEFIZETÉSEI				
Személyi jövedelemadó	1 498	1 502	1 496	-5
Illetékbefizetések	110	111	111	0
Gépjárműadó	n.a.	44	42	-2
Egyéb lakossági adók	1	1	1	0
ÖSSZESEN	1 610	1 658	1 650	-7
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK				
Költségvetési szervek bevételei	1 364	1 042	1 273	232
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei	141	23	89	66
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása	1 072	1 425	1 311	-114
ÖSSZESEN	2 577	2 489	2 673	184
BEFIZETÉS AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREIBŐL	68	95	97	2
ÁLLAMI, KINCSTÁRI VAGYONNAL KAPCS. BEFIZETÉSEK	70	116	116	0
EGYÉB BEVÉTELEK	26	15	21	6
UNIÓS ELSZÁMOLÁSOK	21	26	26	0
ADÓSSÁGSZOLGÁLTATLAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK	146	93	118	25
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELE ÖSSZESEN	9 377	10 231	9 849	-382

BEVÉTELEK	2012	2013		
	Tény	Előirányzat	MNB	Eltérés
ELKÜLÖNÍTETT ALAPOK				
NFA - Szociális hozzájárulási adó és járulékok	194	120	120	0
NFA - Szakképzési hozzájárulás	79	55	64	9
KTIA - Innovációs járulék	58	53	54	1
NKA - 5-ös lottó bevétel	12	11	11	0
Alapok egyéb bevételei, központi költségvetési támogatások	166	202	202	0
ELKÜLÖNÍTETT ALAPOK BEVÉTELE ÖSSZESEN	509	441	452	11
TB ALAPOK				
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP	2 766	2 847	3 008	161
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	2 596	2 704	2 848	144
Egyéb járulékok és hozzájárulások	43	23	40	16
Központi költségvetési támogatások, térítések	102	98	98	0
Egyéb bevételek	26	22	22	0
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP	1 744	1 804	1 838	34
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	699	566	571	5
Egyéb járulékok és hozzájárulások (EHO is)	151	158	172	14
Központi költségvetési támogatások, térítések és átvétel Ny. Alaptól	753	974	974	0
Egyéb bevételek	140	106	121	15
TB ALAPOK BEVÉTELEI ÖSSZESEN	4 510	4 652	4 846	195
BEVÉTELEK ÖSSZESEN	14 395	15 324	15 147	-177

15. táblázat: Kiadások - törvényi előirányzat és MNB-prognózis (milliárd forint)

KIADÁSOK	2012	2013		
	Tény	Előirányzat	MNB	Eltérés
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS				
EGYEDI ÉS NORMATÍV TÁMOGATÁSOK	259	269	269	0
KÖZSZOLGÁLATI MŰSORSZOLG. TÁMOGATÁSA	62	69	67	-2
SZOCIÁLPOLITIKAI MENETDÍJ TÁMOGATÁS	97	93	93	0
LAKÁSTÁMOGATÁSOK	124	202	155	-46
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI ALAP				
Családi támogatások, szociális juttatások	537	546	534	-12
Korhatár alatti ellátások	280	283	250	-33
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK				
Költségvetési szervek kiadásai	2 901	2 968	3 283	315
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 146	2 441	2 433	-8
MNB ELSZÁMOLÁSOKKAL KAPCSOLATOS KIADÁS	0	0	0	0
TARTALÉKOK	0	590	433	-157
AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREINEK TÁMOGATÁSA	1 852	1 840	1 858	19
TÁRSADALMI ÖNSZERVEZŐDÉSEK TÁMOGATÁSA	4	4	4	0
ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS KIADÁS	137	174	169	-6
KORMÁNYZATI RENDKÍVÜLI KIADÁSOK ÉS EGYÉB KIADÁSOK	28	53	87	35
ÁLLAM ÁLTAL VÁLLALT KEZESSÉG ÉRVÉNYESÍTÉSE	41	30	32	2
ADÓSSÁGÁTVÁLLALÁS ÉS TARTOZÁS-ELENGEDÉS	76	30	28	-2
BEFIZETÉS AZ EU-BA	235	277	277	0
ADÓSSÁGSZOLGÁLAT, KAMATTÉRÍTÉS	1 218	1 237	1 198	-39
A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZES KIADÁSA	9 997	11 105	11 170	66
ELKÜLÖNÍTETT ALAPOK				
NFA - Passzív kiadások	65	59	54	-5
NFA - Aktív és egyéb kiadások	240	296	290	-6
Egyéb alapok kiadásai	73	94	85	-9
AZ ELKÜLÖNÍTETT ALAPOK KIADÁSA ÖSSZESEN	378	449	429	-19
TB ALAPOK				
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP	2 836	2 847	2 846	-1
Nyugellátások	2 643	2 831	2 828	-3
Egyéb kiadások, pénzeszközátadás	193	17	18	1
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP	1 791	1 804	1 842	37
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	358	349	357	8
Táppénz	57	62	59	-2
Gyermekgondozási díj	89	95	94	-2
Egyéb pénzbeli ellátások	49	52	51	-1
Gyógyító megelőző ellátás	842	881	891	10
Gyógyszertámogatások	315	280	299	19
Egyéb természetbeni ellátások és egyéb kiadások	81	86	91	5
TB ALAPOK KIADÁSA ÖSSZESEN	4 628	4 652	4 688	36
KIADÁSOK ÖSSZESEN	15 003	16 205	16 287	82